

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/274/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

61/2015. számú (II. 26.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. április 24-én előterjesztett **panaszát** a 2015. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a beadványában előadta, hogy panaszt kíván tenni feltehetőleg V.M Rendőr-főkapitányság hivatásos állomány tagjai közé tartozó rendőrök súlyosan alapjogokat sértő rendőri intézkedése miatt.

2014. április 17-én Németországból érkezett haza külföldi munkából két barátjával egy személygépkocsival a húsvéti ünnepekre. A fenti napon R* és K* között (K* üzemanyagtöltő állomástól 100-200 méterre) megállította őket egy rendőrautó 2 rendőrrel. Az egyik rendőr elkérte az irataikat, majd rádióztak és jött még egy rendőrautó. Az így már 4 főre bővülő rendőri egység felszólította a panaszost és társait, hogy kövessék őket a K* Rendőrségre (innen kb. 30 km). Előről és hátulról közrefogta a gépkocsijukat a két rendőrautó és kb. 60 km/h sebességgel bekísérte őket a K* Rendőrségre.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdés értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

Amikor odaértek, a panaszos és társai megkérdezték, hogy miért kellett a kapitányságra menniük, de nem kaptak felvilágosítást. A rendőrök kipakoltatták az egész autót, kivetették az összes csomagunkat. A csomagokban ott voltak a gyermekeiknek megvásárolt húsvéti csokik, ajándékok, ruháink. Kiforgattak mindent, a kutyával mind őket, mind a vagyontárgyaikat átszagoltatták, illetve a kocsiába is bevitték a kutyát. Amikor ezzel végeztek azt mondták, hogy rendben van minden, elmehetnek. Ekkor sem mondták meg, hogy mit kerestek, vagy mit akartak. Egy papírt sem kaptak az intézkedésről.

A panaszosnak megalázó volt az egész helyzet, és 60 km kitérőt jelentett. Otthon jártak utána annak, hogy ez a fajta rendőri intézkedés és eljárás szakszerűtlen, törvénytelen volt és súlyosan sértette alapjogaikat.

A rendőri intézkedés során (a megállításkor, K* való kényszerítéskor, a kipakoltatáskor, a kutyás ellenőrzéskor, az intézkedés végén) közölni kellett volna a rendőröknek az intézkedésük okát célját, nevüket, szolgálati helyüket, valamint panasztételi lehetőségünket.

Egyébként véleménye szerint lett volna a törvényes, szakszerű intézkedés, hogy ha feltételezik, hogy kábítószer szállítanak, akkor előállítják őket, a gépjárművet beszállítják, majd a kocsit és minket átvizsgálják, majd erről elkészítik a rendőri jelentést, kényszerintézkedésről pedig kapnak igazolást. Vagy közlik velük, hogy addig nem mehetnek tovább, amíg egy kábítószer kereső kutya nem jön a helyszínre és ha tisztának találják a kocsit, akkor a panaszos és társai továbbmehetnek.

A panaszos szerint a rendőrök az alábbi szabályokat sértették meg:

- Rtv. 11. §(1) bek. (nem törvényesen jártak el)
- Rtv. 15. § (arányosság követelménye 60 km kényszerített autózás)
- Rtv. 20. § (2)-(3) bek.(nem köszöntek, nem közölték az intézkedés célját)
- Rtv. 29. § (6) bek. (úgy végeztek átvizsgálást, hogy nem volt megalapozott gyanú, legalább is nem közölték velük, vagy elég az a gyanú ha BMW gépkocsival valaki 01.00 órakor közlekedik.)
- Rtv. 30-31.i (A panaszos szerint amikor Körmenden átvizsgálták a ruházatukat, akkor lehet hogy ez azt jelenti, hogy előállították őket, mivel az Rtv. 31.§ szerint azt csak a kényszerintézkedés alá vonttal szemben lehet foganatosítani, normál fokozott ellenőrzés során csak csomag és járműátvizsgálást tarthattak volna.)
- Rtv. 34. §(4) bek. (az előállításról nem kaptak tájékoztatás, illetve írásos igazolást)
- Szolg. Szabályzat 5. § (1) bek. (köszönés, közlési kötelezettség megsértése)
- Szolg. Szabályzat 43. §(1) bek. (nem tudják, hogy megfelelő minősítéssel, képesítéssel rendelkező rendőrkutyát alkalmaztak-e)
- 18/2011. ORFK utasítás 52. d. pontja alapján milyen intézkedést rögzítettek
- 20/2013. ORKF utasítás 19-21. pontjai előírják, hogy a közterületi járőrnek a TIK rendszerbe jelenteni kell az intézkedését
- 7001/2006 ORFK irányelv 22.1 pontja is előírja, hogy a megállított gépjárműnél hogyan kell intézkedni
- 43/2009. (OT 26.) ORFK 2. számú mellékletét sem vették figyelembe, ami előírja, hogy mik a teendők a közterületi állomány részére visszaélés kábítószerrel bűncselekmény elkövetésének gyanúja esetén. Ezzel kapcsolatban a panaszos sérelmezi, hogy nem kérdezték meg őket a kábítószer-fogyasztásról, nem a helyszínen végezték az átvizsgálást, és nem vitték el őket vizeletmintavételre.

- A 17/2009. ORFK utasítás 171. pontja alapján a kábítószer kereső kutyát a helyszínre kell szállítani és nem a gépjárművet, csomagokat és az embereket kell a kutyához kényszeríteni. Ugyanezen norma 178. pontja alapján a kábítószer kereső kutya alkalmazásáról annak eredményéről jegyzőkönyvet kellett volna készíteni, de nem készült az sem.

A panaszos szerint sérültek a tisztességes eljáráshoz való jog, személyi szabadságunk korlátozása (közlekedés, mozgás szabadsága), jogorvoslathoz való jog, emberi méltósághoz való jog (közrefogva közlekedni két rendőrautó között, majd mindent kipakoltatva, falnak állítva egy kutyával szagoltnak minket).

2) A panaszos beadványát 2014. május 20-án aláírásával is megerősítette.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) N. Zs. 2014. június 24-i jelentésében előadta, hogy 2014. április 16-án 18 órától 2014. április 17-én 6 óráig járőrszolgálatot látott el H. Z. r. törm-el a V* Rendőrkapitányság illetékességi területén. Amikor a munkaközi szünetüket vették ki a rendőrkapitányság épületében 0 óra 5 perctől, arra kaptak utasítást emlékezete szerint a Főkapitányság Tevékenység-irányító Központból, de lehet, hogy a szolgálatirányítónkon keresztül, hogy menjenek R*, mert várható azon az útvonalon is egy autó, melynek rendszámát, típusát is megkapták, amit ellenőrzés alá kell vonni, ha megjelenik.

A feladatról további információt nem kaptak, csak annyit, hogy a K* Rendőrkapitányság munkatársai fognak érkezni amennyiben sikerül megállítani a gépkocsit, ők veszik át az intézkedést.

R* további utasításra át kellett vonulniuk ezt követően Kám községbe, mivel azt az információt kapták, hogy azon az útvonalon is érkezhet a gépkocsi. Odaérve rövidesen pár perc múlva érkezett is a BMW, Sz* irányából a 87-es főútvonalon, és a 8-as 87-es főutak kereszteződésében lévő MOL benzinkúttól Sz* irányába kb. 200 méter távolságra, kivilágított, biztonságos megállásra alkalmas helyen ellenőrzés alá vontuk 0 óra 45 perc körüli időben.

A járműben 3 férfi utazott, és mivel további utasítást nem kaptak, megállítást követően igazoltatást, körözési rendszerben ellenőrzést, illetve a járművel kapcsolatosan szintén adattárakban történő ellenőrzést foganatosítottak. Ezen alap rendőri intézkedéseken felül további intézkedés nem történt. Az intézkedés alá vont személyekkel nem kommunikáltak az igazoltatáshoz szükséges mértéken felül. Az igazoltatás intézkedést szabályosan folytattuk le, név, azonosító szám közlését követően, magát az intézkedést kulturáltan, szabályos szolgálati fellépéssel kezdték. Az intézkedés során kulturált hangnemben nyilvánultak meg.

Megállítást követően néhány perc elteltével megérkeztek a körmendi rendőrök, várni kellett míg a szolgálatirányító közölte vele a lekérdezések eredményeit, melyek nemleges eredményűek voltak, és ezt követően a további intézkedéseket már a körmendi rendőrök foganatosították az intézkedést.

A személyek és a gépkocsi iratait átadta a körmendi rendőröknek, és tájékoztatta őket a lefolytatott intézkedésekről, arról is, hogy a személyek és a gépkocsi vonatkozásában csak a fenti intézkedések történtek megérkezésükig, sem jármű, sem csomag, sem ruházat átvizsgálás nem volt.

Ezt követően a 8-as számú főútvonalon haladtak vissza Vasvár felé, mivel ezen az útvonalon tudtak visszajutni szolgálati helyükre, a V* Rendőrkapitányságra, ahol aztán a korábban megkezdett pihenőidőt folytatták. Útközben előttük haladt a megállított BMW, előttük a körmendi kollégák gépkocsija, de a r. ftörm és társa nem kísérőként haladtak mögöttük, kizárólag amiatt mert ezen az úton lehet visszajutni V* legrövidebb úton- A vasvári MOL kútnál a 74-es főútra letérve visszaérkeztünk a V* Rendőrkapitányságra.

Az intézkedést az Rzs Neo rendszer beszámolójában rögzítette.

2) H. Zs. r. törm. 2014. június 25-én kelt jelentésében N. Zs. r. ftörm-rel egyezően adta elő a történetet, a jelentés releváns többletinformációt nem tartalmaz, így annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

3) T. L. r. ftzsl. szolgálatparancsnok 2014. június 25-én kelt jelentésében megerősítette a N. Zs. r. ftörm. és H. Z. r. törm. által előadottakat, továbbá elmondta, hogy vagy a MRFK TIK-től vagy a K* Rendőrkapitányságtól kapott információ alapján küldte a rendőröket az intézkedés helyszínére.

4) A 2014. április 14-én kelt eligazítás napi feladatok ellátásához elnevezésű irat rögzíti, hogy a V. M. Rendőr-főkapitányság rendészeti főkapitány helyettese 2013. június 30-án 20 órától visszavonásig fokozott közlekedésrendészeti ellenőrzést rendelt el a V.M. Rendőr-főkapitányság illetékességi területén lévő egy- és kétszámjegyű főútak forgalmának ellenőrzése végett.

5) A napi beszámoló rögzíti, hogy a panaszos és a társai, illetve a gépkocsi adatait a V* Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök kérdezték le 0 óra 57 perc és 1 óra 23 perc között.

6) A kapitányságvezető átírata annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a K* Rendőrkapitányság kérte a személyek és a gépjármű feltartóztatását, amíg az állományába tartozó rendőrök a helyszínre érnek.

7) T. J. r. alezredes 2014. június 24-én kelt átiratában előadta, hogy a Zalai Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztály zöld számára 2014. április 16-án 20.58 perckor egy magát megnevezni nem kívánó személy bejelentette, hogy aznap este 22 óra és másnap hajnali órák között [...] forgalmi rendszámú, ezüst színű BMW személygépkocsival R* kábítószert fognak csempészni Magyarországra.

A Z.M Rendőr-főkapitányság a bejelentést 20000-3111-1/2014. ált. számon iktatta és a K* Rendőrkapitányságra soron kívül faxon megküldte a szükséges intézkedések megtétele céljából.

A névtelen bejelentő által közölt információ a Btk. 178. (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő kábítószer birtoklása büntettének gyanújára utalt, ezért az ügyet 18030-295/20140 szám alatt büntetőeljárás keretében vizsgálták.

A kapott információkról a körmendi szolgálatirányító parancsnok értesítette a K* Rendőrkapitányság bűnügyi osztályvezetőjét, kapitányságvezető-helyettesét, aki továbbiakban az ügyben az irányítást átvette és szolgálati helyére bevonult. Intézkedett a bűnügyi készenlét (M. N. r. hdgy. és M. N. r. tzls.), valamint S. Gy. r. ftzls. kábítószerkereső kutyavezető szolgálati helyére történő berendelésére.

Az információról a bűnügyi osztályvezető jelentést tett a V. M Rendőr-főkapitányság Tevékenység Irányítási Központjába, amely szolgálati hely a személygépkocsira vonatkozó elsődleges adatokat a K.* és a V* Rendőrkapitányság szolgálatban lévő állományának rádióon továbbította.

Az elsődleges információ rábafüzesi közúti határátkelőn történő belépésre utalt, ahol a K* Rendőrkapitányság két fő járőre E-útdíjas ellenőrzést hajtott végre. Ezen szolgálatos állomány azt a feladatot kapta, hogy a gépjárművet tartóztassák fel, a benne ülők személyazonosságát ellenőrizzék és kísérik be a személyautót és utasait a K* Rendőrkapitányságra további ellenőrzés végett.

A rábafüzesi közúti határátkelőn helyben történő ellenőrzésnek a technikai feltételei már nem voltak meg, mivel az átkelő műszaki berendezései egy részben lebontásra kerültek, más részben üzemben kívül voltak.

A legközelebbi olyan hely, ahol a gépkocsi és utasai ellenőrzését végre tudták hajtani a K* Rendőrkapitányság K* Hunyadi u. 9. szám alatti objektuma és annak garázsa. A helyben meglévő mesterséges világítást, illetve szerelőaknát az ellenőrzés céljából fel kívánták használni.

Az eljárásukban a Be. 178. §5.(1) bekezdésben foglaltak alapján a gépjármű, mint helyszín megtekintését (kábitószerkereső kutyával történő átvizsgálásával) tervezték.

Az elsődleges ellenőrzések végrehajtását követően arra a következtetésre jutottak a rendőrök, hogy a rábafüzesi határátkelés nem biztos, vélelmezték a kőszegi határátkelést is.

2014. április 17-én 0 óra 15 perckor a keresett személygépkocsi és annak három utasa feltartóztatásra került a V* Rendőrkapitányság működési területén. A K* Rendőrkapitányság járőrei utasításra az intézkedés helyére mentek, azzal a feladattal, hogy személygépkocsit és utasait kísérik a K* Rendőrkapitányságra további ellenőrzésre.

Információik szerint a gépkocsi a 8-as számú főútvonal k* elágazójánál került ellenőrzés alá, mely nem volt alkalmas sem a személyek, sem pedig a gépkocsi megfelelő szintű és biztonságos átkutatására, mivel a főútvonal, illetve a kereszteződés balesetveszélyes és még éjszakai napszakban is erős forgalmú, főleg kamionok által.

A V* Rendőrkapitányság járőrei V* (szolgálati helyükig) követték a BMW-t, azt követően Körmending K. P. r. ftorm. és K. Ge. r. tórm. kíséretével érkeztek meg a K* Rendőrkapitányságra.

A panaszossal és társival szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedésre nem került sor, mivel a névtelen bejelentésen kívül más egyéb információ nem állt rendelkezésünkre, amely a bűncselekmény elkövetését megerősítette volna.

Az panaszos és társai magatartása mindvégig együttműködő volt, ellenszegülést nem tanúsítottak. Mindamellett a bejelentés bűncselekmény elkövetésére utalt, mely miatt a K*

Rendőrkapitányságot hatásköre és illetékessége, a Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a Szolgálati szabályzat 8.§.(1) bekezdése szerint intézkedési kötelezettség terhelte.

Annak ellenére, hogy a feltartóztatás a szomszédos rendőrkapitányság illetékességi területén történt, a vonatkozó utasítások szerint a Körmendi Rendőrkapitányság volt kötelezett az elsődleges intézkedések végrehajtására. (A feljelentés a kapitányságuk területét jelölte meg bűncselekmény elkövetési helyeként.)

A érintett személygépkocsi nyilvántartási és M.L. adatait a bűnügyi osztályvezető ellenőrizte a KEK-KH járműnyilvántartó és személynyilvántartó rendszerében.

Az intézkedések nyugodt hangnemben az intézkedés alá vontak megfelelő tájékoztatása mellett történt.

Az ellenőrzés alá vont személyeket megkérték a csomagjaik kirakására a K* Rendőrkapitányság épületének földszinti folyosójára, majd pedig a gépkocsi vezetőjét, M. L.-t megkérték, hogy álljon a garázsba, ahol a gépkocsi átvizsgálása fog megtörténni.

A csomagok és a személyek átvizsgálását S. Gy. r. fztls.,kábitószerkereső-kutyavezető Leila nevű [...] avatási számú, kiváló minőségű kábitószer-kereső szolgálati kutyájával hajtotta végre. Először a folyosón elhelyezett csomagokat vizsgálhatta át tulajdonosaik jelenlétében a kutyavezető a kutyájával, mely negatív eredménnyel járt.

Ezt követően megkértük a gépkocsivezetőt, hogy fáradjon a gépkocsijához kutyával történő átvizsgáláshoz, ahol a szolgálati kutya ugyancsak nem adott jelet kábitószerre vonatkozóan. A gépjármű szerkezeti elemeit nem bontották le a rendőrök, illetve olyan körülményt sem észleltek, hogy korábban tárgyak elrejtését célzó megbontás történt volna.

A gépjármű ellenőrzésekor a bűnügyi osztályvezető, valamint a gépkocsi tulajdonosa is jelen volt.

A kutya alkalmazásáról jegyzőkönyv, valamint a történetekről összegző jelentés készült.

Az ellenőrzés alá vont személyeknek az intézkedésekkel kapcsolatosan panaszuk, észrevételük nem volt, az ellenőrzéskor beszélgetés során elmondták, hogy Németországba dolgoznak hazafelé tartanak.

Az elsődleges információ bűncselekményre utalt. Személyi szabadságot korlátozó intézkedés, illetve nyomozási cselekmény nem került végrehajtásra Az ellenőrzés a bejelentéssel kapcsolatos megerősítő eredményt nem hozott, ezért a feljelentés elutasításáról határoztunk.

Az ellenőrzés alá vontak az ellenőrzésről dokumentációt nem kaptak.

A szükséges felvilágosítást helyben megkapták, illetve panaszjogukra a felvilágosítás megtörtént, mivel ez alapján élhettek a Testületnél panasszal.

Az ellenőrzés során, illetve azt követően az ellenőrzés alá vontak magatartásukból, kinyilatkoztatásukból nem lehetett arra következtetni, hogy kifogásolnák a rendőri intézkedést.

8) A rendőrség megküldte a kábítószer-kereső kutya minősítési jegyzőkönyvét (kiváló minősítés) és a kutyakiképzési és továbbképzési adatait, és az oltási könyvét, aminek a részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

9) A kábítószer-kereső kutya igénybevételeéről szóló jegyzőkönyv szerint a panaszos és társai gépkocsijának és csomagjainak átvizsgálása nemleges eredménnyel zárult.

10) A rendőrség megküldte a feljelentés elutasításáról szóló 2014. április 17-én kelt határozatot, ami szerint sem a bejelentésben szereplő gépkocsi átvizsgálása nem támasztotta alá a bejelentést, sem egyéb olyan körülményt nem tapasztaltak a rendőrök, ami a kábítószer birtoklás büntetetté megerősítette volna.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való jogát, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A jelentések szerint az intézkedés megelőző nap bejelentés érkezett a Zala Megyei Rendőr-főkapitányságra arról, hogy a panaszosék gépkocsijával kábítószerrel szállítanak az országba. A rendőrök az információ alapján büntetőeljárást rendeltek el és feljelentés kiegészítése végetti adatszerzés keretében intézkedtek a gépjármű feltartóztatásáról és

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést fogantatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőeljárás feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V., és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A büntetőeljárás (és az ennek keretében történő idézés) szabályait Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) rendelkezései tartalmazzák.

A fenti hatásköri szabályokból megállapítható, hogy a rendőrség büntetőeljárását a Testület nem minősítheti, a fölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol, az egyes eljárási cselekmények jogszerűségét a Testület főszabály szerint nem jogosult vizsgálni.

Ugyanakkor a Testület hatásköre vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

„Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja. Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.” A Testület így a rendőrség, mint nyomozó hatóság, büntetőeljárás keretében foganatosított eljárási cselekményeit nem

vizsgálhatja felül, hiszen arra a fentebb kifejtettek szerint az ügyészségnek van hatásköre, így azok felett az ügyészség gyakorol felügyeletet a Be. alapján.

Mindezek alapján a Testület nem jogosult abban a kérdésben állástfoglalni, hogy az érintett gépkocsi átvizsgálása jogszerűen történt-e, mivel arra a büntetőeljárás keretében került sor. **Ekörben a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.**

Ugyanakkor a Testület vizsgálta a feltartóztatás és az igazoltatás jogszerűségét.

2) A rendőrök intézkedési kötelezettsége és az igazoltatás kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

a) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Btk. 178. § (1) bekezdése szerint aki kábítószeret termeszt, előállít, megszerez, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések szerint, hogy telefonos bejelentés érkezett a rendőrkapitányságra arról, hogy [...] rendszámú, ezüst BMW kábítószer szállít.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a gépkocsiban tartózkodó személyek bűncselekményt követnek el vagy az érintett gépkocsi bűncselekményhez köthető, ez pedig az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) Az Rtv. 29. § szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

A Testület az előbbieken megállapította, hogy a panaszosokkal szemben a bejelentés alapján fennállt az intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja annak, hogy bűncselekményt követtek el. **Mindezek alapján a rendőrök jogszerűen igazoltatták a panaszost, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga.**

c) A feltartóztatásra vonatkozó kifogás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A Szolgálati Szabályzat 27. § szerint a feltartóztatás a rendőrnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, továbbá azt, akitől felvilágosítást kér, az intézkedés helyszínének elhagyásában korlátozza, vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában megakadályozza. A feltartóztatást meg kell szüntetni, ha az intézkedés célját elérte, és további intézkedésre nincs szükség.

A rendőri jelentések szerint a V*ⁱ Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök a K*ⁱ Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök helyszínre érkezéséig a panaszost és társait feltartóztatták. A feltartóztatás célja az volt, hogy a büntetőeljárást lefolytató kapitányság állományába tartozó rendőrök azonnali cselekményként a gépkocsi átvizsgálását tudják fogantatosítani, aminek a technikai feltételei csak a K*ⁱ Rendőrkapitányság épületénél álltak fenn az éjszakai órára figyelemmel.

A fentiekből kitűnik, hogy a feltartóztatásra azonnali eljárási cselekmények lefolytatása végett volt szükség, így a Testület álláspontja szerint emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tartották be az Rtv. 20. § (2) bekezdés előírásait, se nem köszöntek, se az intézkedés célját nem közölték.

A panaszosi állításokkal szemben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy köszöntek, azonosították magukat és az intézkedés célját is közölték.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét,

azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Jelen esetben a panaszosi és a rendőri előadás között oly mértékű ellentmondás van, ami további bizonyítási eszközök hiányában nem oldható fel.

Mindezek alapján a Testület csupán olyan döntést hozhatott a kérdésben, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

IV.

A rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a bejelentés alapján, ennek keretében jogszerűen vonták igazoltatás alá, illetve jogszerűen tartóztatták fel a panaszost, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és a személyes adatok védelméhez fűződő joga. Az Rtv. 20. § (2) bekezdésére vonatkozó kifogás kapcsán az előadások közötti ellentmondás nem volt feloldható, így a Testület úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme ekörben nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag